

[Undervisningsministeren]

ne; om det er fifty-fifty, tør jeg ikke sige, men jeg oplevede, at der lidt i spørgsmålet lå, om der overhovedet var andre end henviste elever, og dertil kan jeg sige, at det er der. Men jeg er selvfølgelig villig til at undersøge det og, i det omfang vi har materiale, så at give oplysningen.

Hr. Poulsgaard sagde, at der stod mange uløste spørgsmål tilbage efter denne debat. Ja, det må jo stå til troende, når hr. Poulsgaard siger det, men jeg kunne egentlig forestille mig, at meget af det, som hr. Poulsgaard oplever som uløste spørgsmål, hænger sammen med en fundamental uenighed mellem fremskridtspartiet og regeringen – og jeg kan roligt sige: mellem fremskridtspartiet og regeringen og mange andre partier i denne sal – om en række spørgsmål i vor friskolelovgivning, så de vil nok forblive uløste for hr. Poulsgaard.

Hr. Poulsgaard mener, at vi skal drøfte her, om ikke Tvind bør tage en pause. Jeg fatter det ikke. Hr. Poulsgaard og jeg kan sætte os ind i læsestuen og sludre om det og sige, at vi som privatfolk kan mene, at Tvind egentlig burde tage en pause, men vi kan dog ikke som lovgivere sige, at nu må Tvind ikke bruge den lov, vi har, hvis vi i øvrigt mener, at loven fortsat skal bestå. Hvis andre skal kunne bruge vor friskolelovgivning, må Tvind også kunne bruge den. I øvrigt har Tvind ikke lavet efterskoler siden 1979, men det er en anden side af sagen. Det, vi kan diskutere, er: ønsker vi denne lovgivning, eller ønsker vi den ikke? Og ønsker vi den, må enhver borger i landet have ret til at bruge den.

Så taler hr. Poulsgaard om udenlandsrejser for skatteyderpenge. Vi har snakket om småskolerne, og der er redegjort for, at det i meget høj grad er de sociale myndigheder rundt om i kommunerne, der betaler disse skibsprojekter, som også foregår i udlandet. Men når jeg rystede på hovedet før – og hr. Poulsgaard protesterede mod, at jeg gjorde det – er det, fordi jeg gerne vil understrege, at hvor efterskoler, rejsende højskoler, og hvad der ellers er, har kurser, der har indlagt 2-3-4 måneders busture el.lign. i udlandet, er denne udenlandsdel ikke tilskudsberettiget; der ydes ikke statspenge til de projekter, der foregår i udlandet. Der ydes tilskud til det skoleophold, der foregår herhjemme, meget ofte både før udenlandsrejsen og efter udenlands-

rejsen, men der ydes ikke en krone til udenlandsrejser.

Så spurgte hr. Poulsgaard, om der var grænser for antallet af lærere, man kunne ansætte. Ja, der er nogle ganske bestemte normer, som jeg må tilstå at jeg ikke på stående fod kan give hr. Poulsgaard, men der er ikke frit slag for at ansætte lærere, det ved hr. Poulsgaard jo også godt på forhånd.

Så havde hr. Poulsgaard igen, hvad han har haft flere gange, nogle bemærkninger om, at i gamle, gode dage var der disciplin, da var der orden, og da var det så og så godt på Tvind. Ja men hr. Poulsgaard var i og for sig selv inde på i sit første indlæg, og jeg har været inde på det i mit indlæg, at der er faktisk sket noget i disse år i retning af sammensætning af den elevgruppe, der kommer til Tvind. Der er nemlig sket det, at den i højere grad er kommet til at bestå af de elever, som vi andre ikke har kunnet løse problemerne for, og det er klart, at det må også sætte sig spor i en række andre forhold. Man kan da i og for sig ikke undre sig over, at skolerne måske opleves fra omgivelsernes side lidt anderledes i dag, end de gjorde dengang.

Så stiller hr. Askjær Jørgensen en række spørgsmål om de vellønnede lærere og om, hvordan i alverden dette kunne lade sig gøre. Her bliver jeg nødt til at sige, at det tyder på én ting, nemlig et fundamentalt ukendskab til det, der er, skal vi sige grundprincippet i Tvindsamvirket; nu kan jeg ikke huske det rigtige udtryk for det, men når man er lærer på Tvind, går man ind i et fællesskab, og det betyder, at ens løn går til fællesskabet, minus skatten, for den skal selvfølgelig betales, og så modtager man af fællesskabet til frikadellerne. Forholdet er det – og det forstår jeg godt at hr. Askjær Jørgensen måske har svært ved at forstå, men der er altså folk, der kan leve på en anden måde end den, hr. Askjær Jørgensen, jeg og mange andre her i folketinget lever på – at man afleverer sine penge og får et beløb til sine fornødenheder, og så vidt jeg har forstået, er det af en noget anden størrelse end det, hr. Askjær Jørgensen ville mene var fornødent til livets opretholdelse. Men det er altså en livsform, disse mennesker har valgt. De får ikke en krone mere i løn end tilsvarende lærergrupper rundt om i landet, og hvordan de så vil bruge pengene, kan det næppe være vores opgave at bestemme.